

Educació Secundària

2° cycle

3° i 4° de l'ESO

12 PRODUCCIÓ
I CONSUM
RESPONSABLE

Es temps de cultivar

JUSTÍCIA

Materials
SED 24-25

Solidaritat | Educació | Desenvolupament

Índex de materials

Activitat

Canción, cuento, vídeos

03

Annexs

Annex 1

Annex 2

05

Activitat

DESCRIPCIÓ DE LA SESSIÓ

Títol:

Què ha passat perquè tu puguis vestir així?

Espais:

Aula

Etape:

Educació secundària obligatòria

Curs:

3º i 4º de l'ESO.

Materials:

Un **pos-it** per alumne/a, mapa mundi gran. (Annex I com a exemple), projector i ordinador, si és possible, i per obtenir una major heterogeneïtat en els resultats, fer la tutoria un dia en què no sigui necessari portar l'uniforme de l'escola.

Temp necessari:

50 minuts.

DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ

Situem el mapa mundi

L'activitat introductòria consisteix a comprovar on s'han confeccionat les peces de roba que porta cada alumne/a, i enganxar un post-it a la part del mapa d'on procedeixen (països en vies de desenvolupament).

L'activitat pretén comprovar que la majoria de les peces de roba que comprem a través del consum "convencional" són produïdes al sud-est asiàtic. Les raons de la progressiva deslocalització de l'empresa tèxtil són el baix cost de producció (a través de l'explotació de treballadors/es, com veurem al vídeo, explotació infantil, tècniques de producció perjudicials per al medi ambient i per a la salut de les persones...), la manca de compliment dels drets laborals i humans, i la fàcil adquisició o no adquisició de llicències d'activitat, compra o apropiació de terres per a l'activitat a baix cost.

Repartim a classe un post-it a cada nen/a. A continuació, i després de fer una introducció a l'activitat, demanem a cadascú que comprovi on ha estat fabricada la roba que porta posada en aquell moment (mirant l'etiqueta de les seves peces). Podem posar a la pissarra de la classe o projectar un mapa mundi. Un cop comprovat on ha estat fabricada la seva roba, escriurà el país de procedència al post-it i, de manera ordenada, l'aniran enganxant al mapa mundi.

Reflexió grupal

Es reflexiona sobre per què passa això (falta de drets laborals, cura del medi ambient, etc.).

Normalment, la situació hauria de quedar amb gairebé tots els post-its enganxats a la part del sud-est asiàtic, encara que els resultats que obtinguem siguin extrapolables si tenim una altra situació diferent. A continuació, raonarem amb ells el perquè d'això. I per què a l'Àfrica i Amèrica apareixen menys post-its (d'aquests dos continents provenen la majoria de les matèries primeres i s'aprofita la mà d'obra asiàtica, que és barata).

L'equació és senzilla i no té cap misteri. A les empreses de roba (com a tantes altres en molts altres sectors) els surt molt més barat elaborar els seus productes en països on la despesa que suposa pagar als treballadors és mínima. A Bangladesh, per exemple, la paga mitjana d'aquests empleats és de 50 € mensuals, equivalents a un salari mínim que està entre els més baixos del món. Això permet a les firmes reduir els preus en els punts de venda fins a nivells que, si haguessin de carregar amb els costos dels salaris, els impostos i les condicions de seguretat laboral del Primer Món, no serien "competitius".

La fórmula es completa amb altres dos factors igualment importants: per una banda, per molt baixos que siguin els salaris que les empreses de roba paguen al Tercer Món, solen ser més alts que la mitjana allà. En contextos en què a més hi ha un atur endèmic, sempre hi haurà persones disposades a treballar. Per altra banda, els consumidors occidentals demanden, òbviament, roba barata, i són molt pocs els que, especialment en aquests temps de crisi,

estan disposats a pagar més o a mirar l'etiqueta d'una jaqueta abans de comprar-la. Al final, les empreses surten guanyant, els consumidors del Primer Món surten guanyant, i els treballadors del Tercer Món també surten 'guanyant', tenint en compte que no tenen moltes opcions millors de supervivència. Fins que s'ensorra un edifici, moren centenars de persones i llavors es fa evident que alguna cosa no funciona, com va passar a Bangladesh el 2013 (col·lapse de l'edifici Rana Plaza a Bangladesh).

Un exemple, la tragèdia del Rana Plaza:

Veiem aquest [vídeo](#) on es mostra que després de la tragèdia del Rana Plaza tot continua igual.

Les conseqüències de tot això són les que hem vist al vídeo anterior: gent que treballa en condicions d'explotació, en empreses que vulnereix sistemàticament els drets laborals i, per tant, els drets humans: per exemple, a Bangladesh la jornada laboral començava a les 8 del matí i acabava a les 10 de la nit, durant els set dies de la setmana. Als centres de treball de l'Índia, els salaris oscil·laven entre els 45 i els 53 € mensuals, quan l'alimentació de supervivència d'una família de 4 persones durant un mes ja costa 53 €

Realitzem un grup d'experts per analitzar dades

Es divideix la classe en grups i cada grup treballa una part d'una web per conèixer com funciona la indústria de la moda.

Ara analitzarem amb més deteniment la indústria de la moda. Es proposa fer un grup d'experts on cada grup llegeixi un apartat d'aquesta interessant web i el comparteixin a classe. Per això, fem 4 grups a classe si no volem repetir el tema assignat o fem més de 4 grups i podem repetir algun tema per si algun grup pot aportar dades noves. Els 4 apartats més interessants dels quals podem parlar són

- Moda ràpida
- Impacte mediambiental
- Condicions laborals
- Com reduir el nostre impacte

I aquesta és la [web](#) amb la qual treballarem:

A continuació, cada grup farà una exposició de la part que li ha tocat treballar.

Tancament per part del professor

Es comenten les conclusions de cada grup i es presenten alguns exemples de com podem contribuir a millorar el sistema vist.

Podem concloure completant les conclusions de l'últim grup en exposar, que haurà parlat de com reduir el nostre impacte. Podem donar alguns consells sobre com podem contribuir a millorar aquest sistema que estem denunciant avui:

Què pots fer individualment?

1. No comprar roba que realment no necessites.
2. Pensa abans de 'jubilar' la teva roba.
3. Estira del fil. Investiga com es fabrica la teva marca preferida.
4. Descobreix productes tèxtils de Comerç Just en les botigues i punts de venda gestionats per les nostres [organitzacions](#). Hi ha més de 140 a totes les comunitats autònomes.
5. Interessa't per la responsabilitat de les empreses productores. Suma't a les campanyes actives per rastrejar l'origen i les condicions en què es produeix la roba que portes. Per exemple, la [Campanya Ropa Limpia](#).
6. Racionalitza el teu consum. Compra menys roba i de millor qualitat. El model fast fashion o moda ràpida es basa en una intensa rotació de les peces per oferir contínuament novetats als consumidors. Això genera pressions sobre els treballadors/es, per complir amb els exigents terminis de lliurament.
7. Compra productes locals.
8. Tria teixits naturals de producció ecològica en lloc de sintètics o artificials. Són reciclables i menys contaminants, tant en la seva producció com en la gestió dels residus que generen.

Alternatives

Possible [recurs](#) per completar les conclusions:

Si volem comentar també què és el comerç just en aquesta [web](#) s'explica bé.

Annexos

Annex 1

